

skud skal komme de Embeder tilgode, der ikke naaer en Indtægt af et vist bestemt Beløb, da vilde det væsentligste, der er tilfattet ved denne Lønningslov, allerede være opnaaet; og herved vilde der ikke være steet Brud paa den Ret, der tilkommer Følgekirken. Men hertil kommer endnu dette: at dersom dette Lovudkast bliver ophøiet til Lov, vil der blive givet Kirke- Ministeren en overordentlig udvidet Myndighed; thi Lovudkastet indeholder mange Bemyndigelser, uden at dertil er knyttet noget Paalæg. Det hedder saaledes i § 2: „Kongen kan ved Anordning flytte 50 Embeder fra den næsthøieste til den høieste Klasse“; der staaer „kan“, og der findes ingen Angivelse af, hvilke disse Embeder skulle være. Det hedder fremdeles: „Til Capellanier pro loco kan af Lønningsfonden anvendes indtil 20,000 Rd.“; der staaer ikke „skal“ og heller ikke sees det, hvor mange eller hvor de skulle oprettes, eller med hvilken Løn de skulle aflægges. Det hedder fremdeles: „Til nye residerende Capellanier kan anvendes indtil 6000 Rd. R. M.“ og „ligeledes kan til Hunsleiehjælp til Kjøbstadspræster, der ingen Embedsholig have, af Lønningsfonden anvendes indtil 12,000 Rd.“. Det hedder videre i § 7: „Til Honorar for Provsterne kan af Lønningsfonden aarlig anvendes 4000 Rd.“, og „dette Beløb kan forhøies til 14,000 Rd., naar Lønningsfondens Tilstand tillader det“. Der er her Tale om Forandringer, som først ville kunne indtræde i Løbet af en heel Deel Aar, hvori altsaa efter al Rimelighed ogsaa Kultusministeriet vil komme i forskjellige Hænder. Men naar nu disse væxlende Ministre medbringe, som rimeligt er, heelt forskjellige Grundsetninger, forskjellige Anstuelser om den rette Anvendelse af alle disse forskjellige Pengemidler, og naar det er dem uformeent, ikke at give disse Pengemidler ud, men at opsamle dem, indtil de ved Leilighed, naturligviis med Lovgivningsmagtens Samtykke, kunne forsøge at give disse Midler en ganske anden Anvendelse, saa mener jeg, at Kirken virkelig staaer værgeløs overfor ministeriel Vilkaarlighed. Der er kun paa to

Steder i Lovudkastet henviist til „Landemoderne“, som skulle høres angaaende ubetydelige Spørgsmaal, i § 3 om Fordelingen af Indtægterne mellem Formand og Eftermand m. v., og i § 6, om hvorledes der fremtidig er at forholde med de geistlige Hjælpe-Cassesser. Efter den Maade, hvorpaa Landemoderne og overhovedet Geistligheden har behandlet, eller snarere ikke behandlet de kirkelige Organisations-Anliggender, skal jeg være den Sidste til at ønske, at der tildeles enten Landemoderne eller overhovedet udelukkende geistlige Corporationer nogen betydelig medvirkende Stemme ved de kirkelige Anliggenders Afgjørelse; men hvad der derimod upaatvirelig saunes, er et Organ, som ikke vexler med de væxlende Ministerier, et faststaaende Organ, et Organ, sammensat ved Valg med særligt Hensyn til Kirkens Tare, altsaa ligelig bestaaende af Geistlige og Ikke-Geistlige, berettiget til at høres og forpligtet til at afgive sin Betænkning i Kirkens Interesse med Hensyn til Forslag og Reformer, som gribe ind i Kirkens Virksomhed. Ved et saadant Organ vilde Kirken altid have nogen Betryggelse, og det forekommer mig, at for en Kultusminister maatte et saadant Organs Tilstedeværelse være ønskelig; han vil, naar han har et saadant at støtte sig til, med ganske anden Rolighed og Sikkerhed kunne foretage Reformer i det kirkelige Liv. — Efter hvad jeg har udtalt, vil min Stilling til det nærværende Lovudkast være klar; jeg betragter det som et meget brugbart Grundlag for en tilkommende Lønningslov, og jeg skal bidrage, hvad der staaer i min Magt, til at gjøre dette Lovudkast saa hensigtsvarende som muligt; men jeg vil ikke kunne stemme for en Ophøielse af Lovudkastet til Lov; jeg vilde ikke kunne stemme saaledes uden at komme i Modstrid med min Overbeviisning om den Selvstændighedsret, der er tillagt Følgekirken ved Grundlovens § 80. Principet er her givet; det er Virkeligheden, der endnu mangler, men denne Virkelighed bør ikke foregribes ved Love, der gennem Pengespørgsmaalet gribe dybt ind i Kirkens hele Virksomhed.